

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 23 Iulie 1905.

Nr. 30.

Conferența Băncilor noastre.*)

II.

A doua dintre deciziunile mai importante ale Conferenței dela 1903 s'a ocupat cu instituțiunea *Revizorilor experți*, a cărei înființare a fost prevăzută deja de mai nainte prin hotărîrea Nr. VIII (p. c) a Conferenței II din 20 Septembrie 1901.

Este cunoscut, că Delegațiunea Băncilor a și numit 6 revizori experți din sinul funcționarilor celor mai distinși ai institutelor noastre de credit și a stabilit apoi, în conlucrare cu dâșii, un normativ detaliat pentru determinarea agendelor lor și a cerului lor de competență.

Ultima conferență a aprobat toate aceste demersuri și măsuri, și prin deciziunea sa Nr IV din 19 Octombrie 1903 a recomandat Băncilor asociate: „să useze în număr cât mai mare de această nouă instituțiune, care le va putea face servicii reale”.

Această hotărîre — ce e drept — nu a rămas ignorată și neobservată în măsură atât de mare ca deciziunea referitoare la mobilizarea activelor, despre care am vorbit mai nainte; cu toate aceste trebuie să constatăm, că numărul Băncilor cari au știut profita de noua instituțiune, — după informațiunile cerute și primite de Delegațiune la locurile competente, — nici pe departe nu cuprinde majoritatea institutelor asociate.

Este adevărat — după cum am zis — că sfatul Conferenței și inzistențele organelor acesteia, nu au rămas fără rezultat, dar aceste rezultate în condițiunile arătate nu pot fi numite multămitoare, și deoarece este vorba de o chestie vitală penfru dezvoltarea solidă și sigură a Băncilor noastre, Conferența din ăst-an inomis are să revină asupra

acestei chestiuni și să facă noue și serioase încercări pentru realizarea intențiunilor urmărite cu instituirea revizorilor.

Căci în mare parte chiar acelea dintre Bancile noastre au ignorat sfaturile Conferenței, pentru cari instituțiunea revizorilor reprezintă o cautelă indispensabilă a viitorului lor.

Spre a învederă acest moment, credem că nu va fi de prisos a reaminti în următoarele unele dintre expunerile făcute în acest obiect de organele oficiale ale Asociațiunii Băncilor române, cari s'au văzut îndemnate a constata, că „în stările primitive în cari se mai află până în ziua de astăzi o considerabilă parte a tinerelor noastre bănci, prea ușor s'ar putea întâmpla, precum s'a și întâmplat în repetite rânduri, că conducătorii institutelor, în buna lor credință au subscris și prezentat bilanțuri cari nu numai din punct de vedere formal, dar câteodată chiar și în privința exactității reale au lăsat foarte mult de dorit.

„Și nici nu este de mirare, că s'a întâmplat astfel.

„Nu e vorba de băncile mari, cari atât în direcțiune cât și între funcționarii lor posed elemente cu vaste cunoștințe de specialitate, ci de numărul considerabil al institutelor mai mici, cari domiciliază în comune rurale ori în orășele mai neînsemnate, și cari în lipsa mijloacelor de a putea plăti funcționari cu calificățiune superioară și cu praxă vastă, au trebuit să încredințeze lucrările de contabilitate unor elemente mai tinere și puțin experte, și apoi și în direcțiunea lor, ba chiar și în comitetul de supraveghiere, adeseori nu au nici un singur om de specialitate în afaceri de bancă și de contabilitate.

„Intre asemenea împrejurări prea ușor se poate întâmpla, că bilanțul se stabilește, se prezintă și apoi se și aprobă de adu-

*) Vezi și articolele din fruntea Nr. 28 și 29.

narea generală în mod greșit, și prin urmare și împărțirea profitului, făcută în bună credință pe baza unui asemenea bilanț, este tot atât de falsă și greșită“.

Această eventualitate este — fără îndoială — un adevărat pericol pentru dezvoltarea institutelor noastre financiare în viitor, și prevenirea lui se impune ca o datorință formală chiar Conferenței directorilor de bancă, cari, după cum știm, în mare parte nu sunt încă oameni de specialitate în afacerile tehnice de bancă și prin urmare au un interes deosebit a se informa și liniști asupra mersului regulat și exact al lucrării institutului lor cu ajutorul experților ce le-au fost recomandați.

Deoarece însă în această privință cu recomandățiuni platonice și cu articole de ziare — după cum am văzut — nu se pot ajunge rezultate multămitoare, Conferența, dacă va voi să-și ajungă scopul, va avea să exercite asupra Băncilor asociate în caz de trebuință și oarecare presiune morală, apelând la mijloace ca cele acceptate de alte asociații de asemenea natură, spre exemplu de Asociațiunea Băncilor săsești, care pentru institutele ce-i aparțin a introdus reviziunile prin experții lor proprii în mod obligator.

Nu putem ignora împrejurarea ușor de prevăzut, că o asemenea măsură nici decât nu va putea fi populară, ci din contră va provoca în multe locuri deadreptul resentiment al cercurilor interesate. Însă oricât de deprimătoare ar fi această prevedere, ea la nici un caz nu este permisă să formeze pentru noua Conferență o piedecă neînvingibilă și un „nolli me tangere“, dacă aspirează la aceea că lucrările ei să se facă nu numai ut aliquid fecisse videatur, ci cu intențiunea serioasă de a încerca în mod real sanarea neajunsurilor ce există în sinul Băncilor noastre.

Expoziția „Asociațiunii“.

Ziarul „Drapelul“ din Lugoj, și în urma lui și alte foi românești, au publicat știrea că guvernul țării ar fi „interzis bisericilor și instituțiilor ce stau sub conducerea bisericii, participarea oficială la sărbările din Sibiu, ce se vor aranja din incidentul inaugurării Muzeului“.

Pe baza informațiilor luate la locurile competente, putem constata că această știre nu corespunde adevărului. Ministrul de culte, aflând că se intenționează ținerea unui congres al tuturor Reuniunilor învățătoarești confesionale române cu ocaziunea expoziției s'a adresat autorităților bisericești cu cererea: ca aceste să intrevină pentru abandonarea acestui proiect, deoarece Reuniunile învățătoarești, organizate după comitate sau dieceze, sunt obligate a se restrânge

în activitatea lor la teritoriul stabilit în statutele lor. În urma acestei cereri autoritățile bisericești au dat Ministrului răspunsul: că Congresul din chestiune nu se proiectează și nu se va ține, și în urma acestora incidentul poate fi conziderat ca încheiat.

Participarea fie chiar oficială a bisericilor și instituțiilor acestora la sărbările inaugurării Muzeului și indeosebi și la expozițiune, nu a fost și nu este interzisă, ceea ce credem de lipsă a constata și în publicitate, ca nu cumva cercurile bisericești și școlare, ținând seamă de pretinsa opreliște, să-și impună oarecari rezerve față cu expozițiunea „Asociațiunii“.

Rugăm ziarele române, căror le datorim cea mai mare recunoștință pentru zelul cu care spriginesc lucrările noastre ca să rectifice faimele neîntemeiate ce se lățiseră, și ca în viitor, în interesul reușitei expozițiunei să nu lanseze asemenea știri înainte de a ne cere informațiuni mai temeinice.

Profităm de această ocaziune, spre a adresa publicului nostru cetitor, inzistentă rugare: să trimită obiectele pentru expozițiune la biroul „Asociațiunii“ (Sibiu, strada Morii Nr 6) inomisi încă în decursul lunii curente, deoarece aranjarea secțiunilor expozițiunii, și indeosebi confecționarea dulapurilor și meselor, se va începe la 1 August a. c. în cadrul pretins de obiectele întrate până la acest termen, și astfel trebuie să fim până atunci pe deplin orientați cu privire la spațiul ce este a se rezervă diferitelor despărțăminte. O schimbare ulterioară a dispozițiilor ce se vor lua pentru întocmirea și adăpostirea secțiunilor, fiind absolut exclusivă, s'ar putea întâmpla, ca chiar și obiecte de valoare, pentru cari nu s'a rezervat spațiul necesar, să nu fie admise la expozițiune din conziderațiuni pur tehnice.

Sibiu, 18 Iulie 1905.

Direcțiunea Expozițiunei.

Tesaurul public ungar.

— Trimestrul I. 1905. —

Conform raportului publicat de ministrul de finanțe ungar veniturile trimestrului I. al anului 1905 (dela 1 Ianuarie până la 31 Martie a. c.) au fost la totalitatea casselor statului de K 267.009.806, iar cheltuielile de K 309.160.113. La venituri se arată față de aceeași perioadă a anului 1904 o creștere de K 5.303.880, la cheltuieli din contră o creștere de K 2.581.777, prin urmare bilanțul cuartalului I. 1905 s'a încheiat cu K 7.885.658 mai nefavorabil, decât cel al trimestrului I. al anului 1904.

Cele mai însemnate poziții de intrate sunt: Dările directe cu K 36.962.837, minus față de 1904 de K 4.686.853, ceea ce este o consecuență a situației politice interne și a lipsei de budget. Dările de conzum și de beuturi K 53.727.422 (— față de 1904 de K 3.636.370), Monopolul tutunurilor K 38.174.218 (— față de 1904 de K 877.085), Monopolul sării K 6.578.646 (+ față de 1904 de K 661.020), Monetării K 8.209.592 (+ K 4.469.887 față de 1904), Diverse venituri ordinare K 5.668.053 (+ K 847.633 față de 1904), Căile ferate de stat K 58.521.000 (+ față de 1904 de K 5.612.400), Posta, telegraful și telefonul K 14.113.238 (+ K 473.617). Cele mai principale poziții de cheltuieli sunt: Cheltuielile comune de K 40.840.355 (— față de 1904 de K 4.220.973), Ministerul de interne K 13.291.711 (+ față de 1904 de K 902.149). Creșterea acestor cheltuieli se motivează în parte cu

ameliorarea salarelor funcționarilor comitatenzi. Ministrul de finanțe a avut un plus de cheltuieli de K 2.798.558, în total cheltuieli în sumă de K 28.071.907. Poșta, telegraful și telefonul prezintă la cheltuieli suma de K 14.068.270, iar Căile ferate de stat K 34.163.575 arătând ambele aceste pozitii creșteri, anume prima de K 1.816.267, iar a doua de K 1.967.424. Cheltuielile ministerului de agricultură se cifrează cu K 10.613.777, cu un plus de K 3.158.329 față de 1904, motivat cu ajutoarele și favorurile acordate de ministrul de agricultură economilor lipsiți în urma secetei anului 1904.

⚡

Cassa de păstrare poștală ungară în 1904.

Conform raportului pro 1904 al *Cassei de păstrare poștale ungare* circulațiunea totală a acestei instituțiuni a crescut în anul expirat în mod însemnat. În *afacerile pe depozit* revirementul total a fost în 1904 de K 93.787.771 față de K 80.926.500 în 1903. Numărul deponenților a crescut dela 38.139 în 1903 la 40.984. În *circulațiunea de cec și clearing* totalul revirementului s'a cifrat la K 4.230.180.176 față de K 3.677.120.391 în 1903. Sistemul de clearing ocupă an de an tot mai mult teren. Pe când în anii precedenți circulațiunea de clearing reprezentă 25-30% ale circulațiunii totale, pe atunci în anul 1904 relația aceasta a fost de 34-38%. Dintre 12.262 proprietari de conturi la Cassa de păstrare au participat la circulațiunea de clearing 9130 = 74-46%. De relevat este că în anul 1904 și-au deschis conturi la Cassa de păstrare poștală protopretorii și percepționatele reg. ung., precum și autoritățile îndreptățite la liberarea de pașapoarte. Profitul net al anului 1904 se cifrează cu K 1.160.296 față de K 815.027 în 1903. Suma aceasta intră în visteria statului. Depozitele spre fructificare ale Cassei de păstrare poștale se distribuie asupra singuraticelor direcțiuni a postelor cum urmează: Budapesta K 15-5 mil.; Cașovia K 7-7 mil.; Sopron K 5-8 mil.; Timișoara K 4-2 mil.; Agram K 3-9 mil.; Cinci-biserici K 3-7 mil.; Oradea-mare K 3-5 mil.; Pojon K 2-95 mil. și Cluj K 2-91 milioane.

Dela anul 1887 încoace a crescut starea depozitelor dela K 2-8 mil. la K 52-7 mil. Dintre proprietarii de conturi-cec la Cassa de păstrare poștală cad asupra Ungariei 8113, asupra Vienei 1969, 1968 asupra altor orașe din Austria și 212 asupra străinătății. Oficiilor de stat și municipale aparțin 1058, casselor erariale militare 88, diferitelor reuniuni 305, la proprietari și arandași 122, la întreprinderi industriale 3223, comercianților 4127, institutelor de bani 1373, casselor de bolnavi 279 și la agenți 288 de conturi. În circulațiunea reciprocă cu Cassa de păstrare austriacă s'a transmis K 32.971.850, iar asignările prin cec s'au cifrat cu K 165-9 mil. Transmitterile asupra contului-gir al Băncii Austro-Ungare s'au cifrat cu K 240 mil. Totalul veniturilor Cassei de păstrare s'a urcat în 1904 la K 4.583.030, cheltuielile la K 3.422.733, astfel că a rezultat un câștig de K 1.160.296.

*

De curând reuniunea „Országos Magyar Kereskedő Egyesület” a înaintat ministrului de comerț un memorand în care se propune introducerea mai multor reforme în circulațiunea de cec și clearing a Cassei de păstrare poștale. Reformele proiectate sunt cam următoarele: Considerând neîntrepută și însemnata desvoltare a orașelor mai mari din provincie precum și faptul, că mai mult decât 70% a proprietarilor de

conturi-cec sunt din provincie, Reuniunea numită urgează *decentralizarea administrației* Cassei de păstrare poștale; mai departe cere, că asemenea Cassei de păstrare austriace, Cassa noastră de păstrare poștală încă să fie autorizată la *incassarea contribuțiilor de tot soiul*. Cassa de păstrare poștală să-și extindă activitatea și asupra provinciilor ocupate, totodată să se permită clientelei acestei instituțiuni de a-și domiciliuambiile la Cassa de păstrare. În memorand se face mai departe propunerea ca blanchetele de cecuri să se vândă în viitor și singuratic, atât la centrală, cât și la toate oficiile intermediare ale Cassei de păstrare. *Comunicările scripturistice* de pe cecuri să fie *scutite* de porto și textul blanchetelor să se întocmească mai practic. În fine se cere, ca blanchetele de cecuri să se provadă cu un alonge (cupon) detașabil, pe care posta asemenea să confirme primirea sumei și acest cupon să se trimeată din partea poștei direct la proprietarul contului.

⚡

Etalonul băncilor de emisiune și piața internă.

Piața financiară și procentul de discount al băncii de emisiune se influențează reciproc. Cea dintâi influențează și determină pe cel de al doilea, cel de al doilea poate influența și schimbă situația pe piața financiară orișicând.

E cunoscut, că în general luat situația pieței depinde în prima linie dela relația dintre ofertă și cererea de capital. Această ofertă și cerere e în continuă schimbare. Schimbările pot fi regulate, dar pot fi și neregulate. Ceste din urmă de regulă provoacă perturbațiuni și crize.

Schimbările regulate se cam știu și se pot prevedea cu mai mare ușurință. Așa de ex. după o recoltă bună și abundantă oferta de capital e mare, căci vin în țară multe capitaluri străine pentru produsele exportate. Din contră oferta e mică și cererea mare după o recoltă rea, pe departe pentru că nu se expoartă și nu vin bani în țară, pe de altă parte pentru că se caută și se cer bani pentru a importa produsele agricole necesare. — Oferta e mare în sezonul de vară, când afacerile de regulă stagnează și din contră în timpul de toamnă, când fabricile și alte întreprinderi își încep activitatea oferta e mică. Deasemenea când urmează perioade de înflorire economică, când se dezvoaltă comerțul și industria, când s'au făcut emisiuni mari succese sau când s'au plătit cupoane pentru datorii luate din străinătate, ca de ex. la finea semestrelor de an, cererea e mare și oferta mică. La medio și ultimo a lunii, la sferturi, jumătăți și sfârșit de ani cererea de bani e mare, știut fiind, că atunci se regulează angajamentele pe piața financiară.

Schimbările acestea dintre cererea și oferta de bani aduc cu sine și fluctuațiunea procentului. Așa de ex., când cererea e mare și creditul de discount al băncii e luat de mulți în considerare, se prezintă multe cambii spre discountare, circulația de bancnote crește, căci banca trebuie să emită bancnote ca să satisfacă cererei de credite. Dar pentru că să pună capăt unei emisiuni prea mari de bancnote, cari n'ar stă în raport potrivit cu rezerva metalică, banca va fi silită să-și urce etalonul pentru că să îngreuneze și să restrângă creditul. Aceasta se întâmplă mai cu samă la băncile a căror emisiune e limitată la un contingent peste care dacă trec sunt silită să plătească o anumită dare, așa de ex. la noi Banca Austro-Ungară după lege trebuie să aibă pentru

bancnotele din circulație o acoperire de cel puțin 40%, dar totuși dacă suma bancnotelor neacoperite trece peste 400 mil. cor., trebuie să plătească o dare de 5%. Evident, că îndată ce ar trebui să emită bancnote peste această limită, nu mai poate acorda credit decât numai cu un procent mai mare ca 5%. Așadar aceasta e o împrejurare care silește banca vrând nevrând să-și urce etalonul, să pună astfel stavilă cererii prea mare, care ar putea provoca impozitul de dare.

Din contră când oferta e mare, afacerile ei se reduc, puțini vor cere credite, prin ceea ce circulația bancnotelor se va restrânge. În cazul acesta fondurile băncii vor rămâne nefructificate, iar banca pentru ca să evite eventuale pierderi va fi necesită să-și reducă etalonul, ca să se ceară credite și să-și poată fructifica capitalurile.

Dar dacă băncile de emisiune își urcă etalonul — când cererea devine prea mare și aceasta pentru ca să poată susține un echilibru normal între circulația de bancnote și rezervele lor metalice, ceea ce din toate punctele de vedere e just și necesar — se naște întrebarea: e justificată această procedură când cererea e mare în urma unor trebuințe normale și periodice ca de ex. toamna?

Practica a dovedit, că în asemenea cazuri e o urmare firească ca situația să revină din nou la starea normală. Creditele se replătesc tot din afaceri și banca își recapătă bancnotele emise la acordarea împrumuturilor. În chipul acesta siguranța bancnotelor în circulație nu este periclitată și prin urmare nu e cauză motivată a se urca etalonul. Și totuși de multeori trebuie urcat, cu deosebire când bancnotele emise sunt aproape să treacă peste limita după care urmează impozitul de dare. Sub acest raport privită darea aceasta nu este justificată, căci în asemenea cazuri ca cele amintite mai sus valuta nu e periclitată chiar dacă se emit mai multe bancnote decât suma contingentată. Darea are de scop să împedecă speculațiunile când aceste ar lua dimensiuni prea mari și nicidecum să îngreuneze niște trebuințe normale cum sunt cele de toamna, de quartale, de semestre sau de fine de an.

Jurnalistica.

Puține țărâmurii ale activității omenești sunt, pe cari succesele culturii moderne să ni-se prezinte atât de impunător, ca și pe țărâmul jurnalistic. La anul 1609, 150 de ani și mai bine după inventarea artei tipografice a apărut în Strassburg primul ziar în senz modern; cât a trebuit însă să progreseze lumea până a ajunge la ziarile cotidiene de astăzi cu tiragiile lor adeseori uriașe. Pentru ca jurnalistică să poată face un progres mai însemnat, a trebuit mai întâiu creată o unitate geografică a lumii și acest proces s'a început d'abia cu introducerea căilor ferate pe la mijlocul secolului trecut. Calea ferată și vapoarele au făcut cunoscute rând pe rând diferitele regiuni ale pământului și le-au adus în legătură cu marele centru cultural Europa; schimțea electrică, care percurge rețeaua sîrmelor telegrafice ca iuțala cugetului, a redus pentru generațiunea actuală noțiunea distanței la o „cantitate neglijabilă“; și nu peste mult telefonul va purta vocea omenească pe întreg rotogolul pământului. Zi de zi mijloacele moderne de comunicațiune transmit cantități enorme de produse spirituale în toate părțile lumii, dând un puternic impuls dezvoltării și perfecționării în special și a mașinilor tipografice. Astfel lucră în emulație reciprocă mijloacele de comunicațiune și

tehnica de mașini mână în mână și oferă posibilitatea ca omul să fie informat prin ziarul său zilnic, despre tot ce se întâmplă în lume. Cu câtă sete cetesc zilnic milioane de oameni rapoartele telegrafice de bursă; cum reagează tocmai bursa, acest barometru fin al vieții economice, la știrile surprinzătoare ale ziarelor. Avântul, ce l a luat comerțul modern, n'ar fi fost nicidecum posibil fără dezvoltarea jurnalistică, cu excelentul ei serviciu de informație. Și în situația actuală a dezvoltării economice, care în continuu aduce cercuri tot mai largi, adeseori contra voinței lor, în dependență de piața universală, zace în interesul conservării proprii a singuraticilor de a fi neîntrerupt și cât mai grabnic orientați asupra tuturor schimbărilor de pe acest teren de luptă al popoarelor.

În politică contrastul economic duce la lupta de partid a diferitelor grupuri de interese și în lupta aceasta arma principală o formează ziarile. Cu mult mai de importanță este însă critica, căreia supun ziarile toate chestiile de interes public. Prin faptul că critica aceasta se face în deplină publicitate și ajunge a se răspândi în cercurile cele mai largi, ea are o importanță cu mult mai mare, decât o părere particulară.

Asemenea terenului economic și politic, ziaristica are rol conducător și în artă și știință. De unde să aibă astăzi luptătorul pentru existență, timp și ocaziune de a se instrui din intuițiune proprie asupra progreselor științei și artelor frumoase? Tot ziaristica este, cu număroșii săi colaboratori de toate branșele, care oferă cetitorilor săi informațiuni detaliate și lămurite și în direcția aceasta.

În modul acesta dominează în fine ziarul întreaga viață a omului modern; locuitorii orașelor mari, aceste tipuri de oameni neobosiți în nizuințele lor de progres, aceste încorporațiuni ale epocii de azi, nici inchipui nu se pot fără ziare. Cultura unui popor poate fi judecată, cu tot dreptul, după ziaristica sa și nu este o întâmplare, că Statele Unite, această țară a celor mai mari și necruțătoare lupte pentru existență, a celei mai mari energii, are cele mai multe ziare.

Dar cum singuraticul nu este un cetățean indiferent, ci are în cele mai multe chestiuni părerea sa proprie, el își va și căuta un ziar, care corăspunde mai mult părerei sale individuale. De aceea întimpinăm și în ziaristică o specializare tot mai mare, ceea ce dă naștere, pe lângă ziarile cele mari și conducătoare, cu marele lor serviciu de informație, unui mare număr de ziare mai mici, cari reprezintă interesele unui anumit grup, și acestea sunt *ziarele, foile de specialitate*.

Conducerea unui astfel de ziar de specialitate este împreună demulțorii cu greutate mari. Aci nu este vorba de a releva, ceea ce este mai important, ci de a suleva în o formă potrivită câte o chestiune din largul câmp al branșei din chestiune și a da unui public cetitor cult, impuls și ocaziune de a se ocupa cu ea.

Cu toate acestea se poate auzi demulțorii întrebarea curioasă: *ce-mi folosește un ziar de specialitate?* ceea ce denotă, durere, o mare superficialitate în chestiuni de specialitate. Urmarea este, că mulți *sunt lipsiți de o privire mai largă asupra situației generale dominante*. Privirea dedată la un orizont restrâns este lipsită de școală și n'are nici ocaziune, de a recunoaște din bună vreme semnele timpului și ale dezvoltării economice; așteaptă deci până când împrejurările ajung a fi în periferia priceperii și ideilor sale. Contactul și orientarea asupra referințelor locale a întregii vieți comerciale se poate ajunge numai și numai prin *presa*

de specialitate, intrucât aceea nu stă în serviciul unor partide singuraticice.

Cât de înaintată este America față de noi în ce privește dezvoltarea singuraticelor întreprinderi! Ceeace n'are drept la existență, dispăre încurând spre binele tuturor celor interesați; pe când ceea ce este sănătos ajunge a fi recunoscut în acelaș timp. Că așa este, Americanul are să o mulțamească în prima linie împrejurării că este pătruns de importanța puterii presei și în viața profesională în special de a presei de specialitate. El se folosește foarte mult de ea; învață din ea și o face în multe privințe folositoare scopurilor sale. În ce privește chestiunile de interes general economic, Americanii sunt totdeauna mult înaintea noastră. Aceasta o arată mai bine relația ziarelor de specialitate față de interesenții lor. Un editor n'ar putea nicicând prezenta abonenților sei continuu numeri atât de bogați, atât ca conținut, cât și ca cvantitate, dacă afacerea nu i-s'ar rentă și dacă n'ar avea întreg interesul și spriginul abonenților săi.

Fără să avem intențiunea de a prezenta pe Americani ca exemple, demne de a fi imitate în toate ale lor, totuș i-am recomandă ca modele în ce privește ajutorarea și promovarea ziarelor de specialitate. Prin ziarul de specialitate se creează între cei de o branșă o legătură invizibilă, mult mai puternică și intimă decât relația, ce o creează d. e. *oreuniune* între membrii săi. Cu cât cetitorul se ocupă mai mult cu ziarul său de specialitate, cu atât mai ușor va ști să pătrundă spiritul timpului său, să cunoască micile avantagii ale colegilor din aceeaș branșă, precum și lucrurile, pe cari trebuie să le evite în interesul promovării întreprinderii sale.

Părerea mult răspândită, că omul n'are timp să citească ziare de specialitate este greșită. Atâta timp cât are cineva pentru a ceti adeseori nimicurile ziarelor cotidiene, trebuie să-și ia și pentru a urmări evenimentele din branșă proprie. Să nu se creadă că omul poate trăi și izolat, că independența face de prisos contactul cu cei de aceeaș branșă. Fiecare om și fiecare proprietar al unei întreprinderi este numai o zală dintr'un lanț, o părțică a unui întreg economic, de care se poate separă numai spre *dauna sa proprie*. Iar aceasta o face, dacă-și negliă presa de specialitate. Dacă față de aceasta face obiecțiunea, că ziarul de specialitate îi oferă prea puțin, ceea ce iar putea fi de folos, atunci vina încă nu o poartă altul, ci tot el. A ceti numai ziarul de specialitate, de sine înțeles nu este destul. Redactorul unui astfel de ziar oricâtă bunăvoință ar avea, este avizat în activitatea sa la spriginul și *impulzul oamenilor practici*. De aceea cetitorul rațional își va arată și atunci întreg interesul, când nu numai va ceti, va aprobă ori critică, ci va uză însuș de dreptul său de a-și spune părerea fără rezervă și va scrie însuș câte ceva la ziar. Dacă nu fiecare cetitor este în stare a scrie articoli, câteva cuvinte tot va putea pune pe hârtie, căroră redactorul le va da apoi forma potrivită.

Este dovedit prin experiență, că ceice s'au ridicat din puterile lor proprii, de regulă n'au fost oameni, cari se izolează de lume, ci oameni cari au ținut totdeauna pas cu întâmplările, progresele și succesele branșei proprii; cu un cuvânt au fost nu numai cetitori ai ziarelor de specialitate lor, ci și cetitori *atenți* și de cele mai multeori chiar colaboratori la ele în chestiile de interes pentru ei.

♠

După „Spar- und Renten- Zeitung.“

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 21 Iulie 1905.

Situația *pieței interne de bani*, în urma cererilor număratoase dela medio continuă a fi încordată. Bani s'au scumpit și aproape toate trebuințele au fost satisfăcute în ultimele zile la Banca de emisiune. Cambiile de prima bonitate s'a discontat la băncile budapestane cu $1\frac{1}{4}\%$ — $1\frac{1}{2}\%$ peste rata oficială, iar în Viena dela $3\frac{1}{4}\%$ — $3\frac{1}{2}\%$ în sus.

În Berlin continuă a fi abundență de bani, deși au fost retrase mari cantități de capitaluri franceze și rusești; discontul privat este $2\frac{1}{4}\%$. În Paris situația este constant neschimbată. În Londra în urma plășării împrumutului japonez, care a retras din piață mijloace conziderabile, discontul privat s'a urcat la 2% .

CRONICA.

Cătră proprietarii lozurilor St. Genois.

Organul oficial austriac „Wiener Zeitung“ publică următorul apel cătră proprietarii lozurilor St. Genois: În conformitate cu art. 10 al convenției de dato 30 Aprilie 1897, aprobată de autoritatea curatelă, câștigurile neridicate *până la 1 August 1905* după lozurile St. Genois, a căror ultimă tragere la sorți a fost la 1 Februarie 1904, se vor pune în August a. c. în *depozit judecătoresc*. Zace în interesul celorce mai au lozuri St. Genois nerescumpărate, de a-și prezenta titlurile încă înainte de 1 August a. c. spre rescumpărare la banca: „K. k. privilegierte Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe“ în Viena.

ÎNVĂȚĂMANT.

Școala comercială superioară română din Brașov. În anul școlar 1904/5 aceasta școală a fost cercetată în total de 94 elevi ordinari, anume cl. I. com. de 38, cl. II. com. de 31 și cl. III. com. de 25 școlari. Au părăsit școala în cursul anului 5 și a decedat unul.

După religiunea elevilor au fost 82 gr.-orientali (în cl. I. com. 23, în cl. II. com. 27 și în cl. III. com. 32), 10 gr.-catolici (în cl. I. com. 2, în cl. II. com. 3 și în cl. III. com. 5) 1 evangelic-luteran și 1 de legea mozaică.

După naționalitate au fost: Români 92, unul german și unul izraelit. După ocupațiunea părinților au fost 48 fii de agronomi și economi de vite, 19 fii de comercianți și industriași, 21 fii de funcționari publici, 2 fii de funcționari privați și 4 fii de zileri.

După locul nașterii au fost din orașul și comitatul Brașov 33 elevi, din comit. Făgăraș 9, din Treiscaune 5, din Târnavă-mare 4, din Sibiu 5, din Hunedoara 3, din Turda-Arieș 3, din Caraș-Severin 15, din Timiș 1, din Arad 3, din Torontal 1, din Cluj 1, din Bistrița-Năsăud 2, din Alba-inf. 2, din Bihor 1, din Sălăgiu 1 și din România 5 elevi.

La *examenul de maturitate* s'au supus în 1904/5 în total 28 elevi, anume în Septemvrie 1904 7, și în Iunie 1905 21, dintre cari au reușit și au fost provăzuți cu testimoniu de maturitate 24 de absolvenți, față de 23 în anul 1903/4, deci cu unul mai mult. Maturi cu *foarte bine* au fost declarați la finea anului 2 can-

didati: Petru Manole din Bacifalău (com. Braşov) și Brutus Păcurariu din Săliște (com. Sibiu). Maturi cu *bine* 6 candidați: Ioan Bucurenciu din Streza-Cârțișoara, George Ciurcu din Braşov, Ioan Cornut din N.-Szt.-Miklos, Nicolae Poparadu din Pojorta, George Stroe din Bacifalău și Nicolae Vlaicu din Braşov. Maturi 9 candidați: Daniil Balteş din Cacoava, R. Bogolevici din Armeniş, Vasile Bucur din M.-Frata, Ioan Fulea din Hăghig, Alexandru Lupu din Lugos, Traian Mocanu din Braşov, George Nicoară din Rucăr, Alex. Tabac din Târlungeni și George Vintilă din Râşnov.

Un elev repetează în Septembrie a. c. din un obiect și un elev a fost amănat până în Septembrie a. c. din cauză de boală constatată.

Clasificațiunile generale, pe anul 1904/5 ale elevilor școlii comerciale sup. se prezintă astfel: nota generală „foarte bine“ au obținut-o 16 elevi, „bine“ 27 elevi, „suficient“ 26 elevi, „nesuficient“ din 1 obiect 5 elevi, „nesuficient“ din mai multe obiecte 12 elevi. Nota de moralitate: „bună“ au obținut-o 60 elevi, „corăspunzătoare legilor școlastice“ 16 elevi, „nu de tot corăspunzătoare“ unul.

Personalul didactic al acestei școli s'a compus în anul 1904/5 din 1 director, totodată profesor ordinar definitiv, 8 profesori ordinari definitivi și 1 catechet.

Numărul elevilor stipendiști și alți beneficiari a fost de 22. Scutiți de didactru au fost în semestrul I al anului 35 elevi și în sem. II 36 elevi, beneficiul împreună cu aceste scutiri se urcă la K 2100, ceea ce face în mediu cam 37.6% din totalul sumei didactrului convenit pe 1904/5 și cu 10% mai mult ca în 1903/4.

* BCU Cluj Central

Anul școlar 1905/6 se va începe la 1 Septembrie v. 1905. Inscriserile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. Examenul supletorii și de emendare se vor ține în 1 și 2 Septembrie v. Ceice vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenul de privațiști se vor ține în 7 Septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1 Septembrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 74 *coroane* și taxa de examen de 80 *coroane* deja la însinuare pentru examen.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere de pe clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscriere se cere atestat școlar și atestat de botez.

Taxa de primire e 8 *coroane*, didactru 60 *coroane* și alte taxe 6 *coroane*, și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achită la timp taxele, vor fi oprți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine plătesc didactru dublu.

Fiecare elev va mai plăti pe seama fondului de penziune al profesorilor încă o taxă de 10 *coroane*.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare *nouă și în bună stare*, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alăturarea cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligator tuturor elevilor

din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlărilor să se adreseze la direcțiune.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Conform raportului ministerial dela 15 Iulie n. a. c., din care dăm un extras mai scurt, situațiunea agricolă din țară se prezintă astfel:

În jumătatea primă a lunii Iulie au căzut adeseori ploii peste jumătate din țară, timpul a fost furtunos, s'au întâmplat rumperi de nouri și în unele locuri a căzut grindină, cari au cauzat pierderi considerabile.

În comitatele Bihor, Bichiș, Ciongrad, Arad, Cianad, Baci-Bodrog, Torontal și Timiș, mai departe în comitatele dincolo de Dunăre: Baranya, Tolna și Somogy, în fine în comitatele din stânga Dunării: Strigon, Nitra, Hont, Barș și Pojon au domnit în ultimele două săptămâni secetă și năduferi, cari au stricat mult plantelor, între aceste și grăului de toamnă și de primăvară. Astfel spicoasele, în urma acestei secete, vor fi în privința cantitativă mai slabe de cum se prevăzuse la 15 și 30 Iunie, dar în privința cantitativă totuș superioare anului trecut.

Seceta aceasta a fost greu de suportat și de plantele de săpat, de vii și de poame. Îndosebi cucuruzul a suferit mult în regiunile Tisei, Murășului, Crișului și în parte între Dunăre și Tisa și ici-colea și în regiunea dincolo de Dunăre, anume unde nu a plouat de timp mai îndelungat.

Napii, cartofii, tutunul, hemeiul, curechiul și otava au trebuință de ploaie, și dacă seceta ar fi de durată, rezultatul recoltei are să fie mult mai slab de cum se speră mai înainte.

Prospectele recoltei cerealelor la 15 Iulie sunt următoarele:

	Suprafața cultivată în jug. cat.	Recolta în măji metr. per jug. cat.	Măji metr. în 1905.	Măji metr. în 1904.
Grâu	6.031,546	6.90	41.600,000	37.300,000
Săcară	1.979,361	6.79	13.380,000	11.980,000
Orz	1.817,120	7.—	12.750,000	10.870,000
Ovăș	1.787,809	6.42	11.500,000	9.110,000

Rezultatul recoltei *rapitei* este slab mijlociu atât cantitativ cât și calitativ.

Cucuruzul poate să dea o recoltă bogată, dacă vor urma ploii; la din contră, oricât s'a dezvoltat în paiu, rodul și grăunțele vor rămâne foarte mult îndărât în desvoltare.

Cartofii au suferit în lipsa de ploii; acum încep a suferi și *legumele* și *curechiul*; deasemenea *fasolea* și celelalte *păstăioase*.

Meiul și *hrîșca* prosperează bine.

Cânepa în părțile sudice s'a recoltat cu bun rezultat, în părțile nordice a rămas mică. *Inul* în partea cea mai mare a țării s'a dezvoltat bine.

Hemeiul se desvoaltă puternic, totuș și el începe a simți lipsă de ploaie.

Napii de zăhar și de nutreț se desvoaltă în cea mai mare parte satisfăcător, totuș și ei au trebuință de ploaie în partea cea mai mare a țării.

Nutrețurile artificiale, anume lăterna și trifoiul, au dat o recoltă mai bună la cositura a doua decât la cea dintâi; *măzăricea* deasemenea a dat o recoltă bună. *Cucuruzul de nutreț și mohorul* se desvoltă bine.

În *Arba livezilor* a fost mult împedecată în creștere prin seceta din săptămânile ultime.

Pășunile au trebuință de ploaie.

Asemenea au trebuință de ploaie *vile și pomii*, a căror recoltă s'a redus mult prin seceta îndelungată.

În *România*, ca și la noi, producțiunea totală a recoltelor rămâne în mod simțitor destul de inferioară aprecierilor optimiste dinainte de secerat.

În *Europa* starea generală a recoltelor poate fi considerată ca deplin satisfăcătoare.

În *America* situațiunea este destul de favorabilă.

*

Producțiunea vinului în Ungaria în 1904.

Conform datelor statistice compuse și publicate de curând de ministrul de agricultură, Ungaria a produs în 1904 4.256,907 hectolitri de vin; din cantitatea aceasta cad asupra Ungariei propriu-zise 3.471,460 hectolitri și asupra Croatiei-Slavoniei 785,447 hectolitri. Teritoriul plantat cu vii a fost în 1904 de 502,834 jug. catastr. Valoarea producțiunii totale de vin a anului trecut este evaluată la K 130.518,897. Prețul mediu al strugurilor a fost de K 0.26 pro kg., iar al vinului de prima calitate de K 271.36 pro hectolitru. În anul acesta vile nici pe depărte nu promet o recoltă atât de bună ca în anul trecut, din cauza peronosporii. Austria a produs în 1904 4.483,767 hectolitri vin.

SUMAR.

Conferența băncilor noastre. — Expoziția „Asociațiunii”. — Tesaurul public ungar. — Cassa de păstrare poștală ungară în 1904. — Etalonul băncilor de emisiune și piața internă. — Jurnalistica. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Cătră proprietarii lozurilor St. Genois. — *Încălmânt*: Școala comercială superioară română din Brașov. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă: Producțiunea vinului în Ungaria în 1904.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 19 Iulie 1905.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	15.85—16.70
„ „ Tisa	„ „ „ „	16.50—17.15
„ „ Pesta	„ „ „ „	16.25—16.10
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	16.25—16.85
„ „ Bacica	„ „ „ „	16.——16.60
Secară	„ „ „ „	12.40—13.—
Orz	„ „ „ „	12.80—13.80
Ovės	„ „ „ „	12.80—13.80
Porumb	„ „ „ „	15.45—15.65
Rapiță	„ „ „ „	— — — —
Untură de pore B.-Pesta	„ „ „ „	147.—
Slănină (clisă)	„ „ „ „	130.—133.—

Bursa de București.

Cursul din 19 Iulie 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	101 ¹ / ₂
„ „ 1892 5%	„ „ „ „	103 ¹ / ₄
„ „ 274 mil. 4%	„ „ „ „	94 ¹ / ₄
„ „ 1898 4%	„ „ „ „	92 ³ / ₄
Fonciare rurale 5%	„ „ „ „	101 ¹ / ₈
„ „ 4%	„ „ „ „	95.—
Scris. fonc. urb. Bucuresci 5%	„ „ „ „	96 ⁷ / ₈
„ „ Iași	„ „ „ „	93 ¹ / ₂

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 19 Iulie 1905.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 K
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	100.50	100.65
4.2	„ „ arg. Febr. Aug.	100.50	101.15
5	Losuri din 1860 à fl. 500.— „ 20% dare	158.50	159.—
5	„ „ 1860 à fl. 100.— „ 20% „	192.75	193.—
—	„ „ 1864 à fl. 100.— „	295.50	298.50
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119.50	119.50
4	„ „ Cor.	100.60	100.65
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	93.15	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	116.30	116.70
4	„ „ Cor. „ „	96.60	96.90
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	87.70	88.50
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl.	220.25	221.—
4	„ „ p. regul. Tisei sc. de dare	167.75	170.—
4 ¹ / ₂	Oblig. de regalii croat-slav.	102.19	102.50
3	Impr. p. regul. Porților de fier	81.70	83.—
4	Oblig. rurale croato-slavone	98.50	99.—
4	„ „ ungar	96.95	97.75
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	276.—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97.50	99.—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104.75	—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ Budapesta	97.50	97.25
2	„ „ „ „ „ sêrbesti à 100 fr.	107.—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	142.75	—
—	Impr. bulgar 1889	119.10	118.—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100.90	—
3	„ „ „ „ „ cu premii, 1880	309.80	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101.75	102.35
4	„ „ „ „ „ 50 ani	—	—
4 ¹ / ₂	Banca comerc. ung. Pesta	101.—	101.—
4	„ „ „ „ „	99.20	99.20
4 ¹ / ₂	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107.10	108.75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50% ani	100.20	101.—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98.25	99.—
4	Inst. de credit fonciar ungar	99.40	99.75
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	99.10	89.—
4 ¹ / ₂	Banca ipotecară ungară „	101.—	101.—
4	„ „ „ „ „	100.90	101.—
4	„ „ „ „ „ cu premii	274.—	137.—
4 ⁰ / ₁₀	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	—
5	„Albina“, Sibiu	—	102.50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	—	102.—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102.50
5	„ „ „ Brașov	—	103.50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	—	102.—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101.75
4	„ „ „ „ „ VII.	—	99.50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5.—	27.—	28.50
	Credit, à fl. 100.—	484.—	487.—
	Clary, à fl. 40.— v. c.	161.—	—
	Buda, à fl. 40.—	179.—	178.—
	Pálffy, à fl. 40.—	185.—	184.—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	56.—	58.—
	„ „ ungară, à fl. 5.—	36.50	39.—
	Rudolf, à fl. 10.—	66.—	—
	Salm. à fl. 40.— v. c.	220.—	—
	Salzburg, à fl. 20.—	77.50	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	542.—	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	13.—
	„Jó sziv“, à K. 4.—	—	12.50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung	11.39	11.40
	„ c. reg.	11.34	11.33
	Napoleon'dor (20 frei sau 8 fl. aur)	19.13	19.15
	20 Marce germ. aur	23.56	23.55
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2.54 ¹ / ₄
	Bilete germ. 100 M.	117.52	117.70
	„ franc. 100 Fr.	—	95.82
	„ ital. 100 Lire	95.70	95.85
	Ruble, bilete, 100	253.70	—
	Lei românești, 100	—	95.50

Prețuri per bucată

„AGRICOLA“, însoțire economică de magazin și anticipații.

CONVOACARE.

P. T. membrii ai însoțirii economice de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara (Vajdahunyad) sunt poftiți a lua parte la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminecă, în 30 Iulie st. n. 1905*, la orele 3 d. a. în localul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și stabilirea bilanțului anual.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Absolutor direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
6. Alegerea alor 7 membrii în direcțiune pe un nou period de 3 ani.
7. Alegerea alor 6 membrii în comitetul de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
8. Eventuale propuneri.

Hunedoara, la 11 Iulie 1905.

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al III-lea an de gestiune, — Zárszámadás a III-ik üzleti évről,
pe timpul dela 1 Iulie 1904 până la 30 Iunie 1905. — 1904 július 1-től 1905 június hó 30-áig.

Activa — Vagyon.	(Coroane).	Pasiva — Teher.	(Coroane).
Cassa în număr — Kézpénz	5,741-08	Capitalul însoțirii — Szövetk. alaptőke	36,650-—
Bucate — Gabona:		Fond de rezervă — Tartalék alap.	3,313*)
Cucuruz — Tengeri { în magazin — a raktárban 6,970-80		Depuneri — Betétek	60,330-10
{ în Schlus-uri — kötéseken 1,963-50	8,934-30	Bucate în Schlus-uri — Gabona kötéseken	4,213-50
Grâu în magazin — Buza a raktárban	3,533-90	Reescont și ipotecă — Visszámla és jelzálog 59,734-—	
Trifoiu, Ovăs și Mazereț în magaz. — a raktár. 773-52		Cont-Curent — Folyó számla	11,442-—
Lóhere, Zab és Bab { în Schlus-uri — kötés. 2,250-—	3,023-52	Inter antic. trans. — Átmeneti elől. kamatok 929-20	
Avansuri pe vite și Lombard — Előlegek marhákra és lombárd üzlet	13,341-20	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék 186-26	176,798-06
Saldo Conti — Számlák	6,801-34	Profit curat — Tiszta nyereség	5,158-59
Cambii în portofoliu — Váltó tárcza	104,659-—		
Magaz. și casele proprii — Saját raktár. és házunk	22,880-86		
Efecte — Érték papirok	470-—		
Capital restant — Hátralékos alaptőke	7,358-—		
Mobilhar — Felszerelés	945-60		
amortizare — leírás	94-60		
Spese de fondare — Alapítási költségek	1,762-—		
Bon la bănci — Bon más pénztintézeteknél	593-34		
Diversi debitori — Adósok	2,002-11		
	181,956-65		181,956-65

Contul Profit și Perderi, — Nyereség és Veszteség számla,

pe timpul dela 1 Iulie 1904 până la 30 Iunie 1905 — 1904 július hó 1-től 1905 június hó 30-áig.

Eșite — Kiadások.	(Coroane).	Întrate — Bevétel.	(Coroane).
Interese — Kamatok:		Venite — Jövedelmek:	
pentru depuneri — betétek után	2,358-20	dela bucate — gabona üzlettől	3,070-90
" cont-curent și reescont — folyó és viz-		" venite și proviziuni — Jutalék és dijak után	1,063-60
számla után	4,406-34	" escont — Váltó leszámítás után:	
Dare — Adó:		interese, proviziuni și competențe — kamatok, jutalék	
directă — egyenes	826-64	és dijak	10,618-56
10% după interese de depuneri — 10% betéti		dela cont-curent — folyó számla után:	
kamat után	235-80	interese, proviziuni și competențe — kamatok, jutalék	
Chirie — Ház és raktár bér	800-—	és dijak	2,510-43
Salare — Tiszti fizetése	3,699-87	dela Interese de efecte — Érték papirok után 26-—	
Spese — Költségek:		" cap. rest. — Hátral. alaptőke után 230-—	256-40
porto, tipărituri, luminat, încălzit, etc., — porto, nyom-		Chirie — Házbér:	
tatványok, világítás, tüzéls, stb.	1,004-37	pentru casele proprii — saját házunk után	1,261-—
Timbre — Bélyegek	196-48		
Amortizare — Leírás:			
din mobilhar — a felszerelésből	94-60		
Profit curat — Tiszta nyereség	5,158-59		
	18,780-89		18,780-89

Hunedoara (Vajdahunyad), 30 Iunie 1905.

Vasile C. Osvadă m. p., director executiv — intéző igazgató.

Alexe Manea m. p., contabil — könyvelő.

Membrii direcțiunii — Igazgatósági tagok:

Dr. George Dubleşiu m. p., prezident — elnök.

Nicolau Macrea m. p., cassar — pénztárnok.

Nicolau Rimbaș jun. m. p.

Smit Feri m. p.

Leontin Ungur m. p.

George Rain m. p.

Conturile prezente le-am revizidat și aflat în deplină ordine. — Jelen számlát felülvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

Comitetul de supraveghiere — Felügyelő bizottság:

Daniil David m. p., prezident — elnök.

Dr. August Dragits m. p.

Const. Dăncilă m. p.

Dr. Victor Bontescu m. p.

*) Cu dotația anului acestuia se urcă la K 5000-—

Nr. 58 1-1